

**NUSIKALTIMŲ IR KITŲ PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ (PROGRAMŲ)
KONKURSO DALYVIŲ PARAŠKOS APRAŠAS**

1. Projekto pavadinimas:

„Moterų veiklos inovacijų centras“ (MVIC) ir atsakingų institucijų bendradarbiavimas, teikiant socialines paslaugas smurto aukoms privačioje erdvėje“

2. Projekto rengėjas ir vykdytojas:

Asociacija „Moterų veiklos inovacijų centras“

Įm.kodas : 193455395

Adresas: Aušros alėja 64

76235 Šiauliai

Tel/faks: 841 520239

Mob.tel.: 8652 24232

e-paštas: mvic@splius.lt

Bankas: AB Šiaulių bankas, banko kodas: 71800, adresas: Tilžės g. 149, 76340 Šiauliai

Banko sąskaita: LT 747 180 000 004 700 446.

Asociacija „Moterų veiklos inovacijų centras“ veiklą vykdo nuo 2002 metų.

3. Informacija apie projektą.

3.1. Esamos situacijos (problemos) analizė:

Lietuvoje smurtas artimoje aplinkoje- itin opi problema, turinti didžiulių ekonominių, socialinių, asmeninių padarinių. Smurtas pažeidžia žmogaus teises ir laisves.

Lietuva pagal smurto atvejų skaičių pirmąja visoje Europoje.

Dėl smurto šeimoje į teisėsaugos pareigūnus kreipiasi mažiau nei 15 proc. moterų. Nevyriausybinų organizacijų duomenimis nuo smurto šeimoje kasmet Lietuvoje žūva apie 20 moterų.

Šiaulių apskrities miestų ir rajonų Socialinių paslaugų tarnybų planuose nepakankamai numatytos ir teikiamos socialinės paslaugos nukentėjusiems nuo smurto. Prevencinės priemonės dėl smurto artimoje aplinkoje taip pat nevykdomos. Tik dalis vaikų, patiriančių smurtą, sulaukia tam tikros pagalbos, kurią teikia Vaiko teisių tarnyba.

Asociacija „Moterų veiklos inovacijų centras“ (MVIC) nuo 2008 metų vykdo smurto prevencinę veiklą, kurią remia SADM (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija).

Praktika rodo, kad nukentėjusiems nuo smurto asmenims reikia kur kas daugiau ir įvairesnių socialinių- prevencinių paslaugų: trumpalaikės socialinės globos, dažnai reikalinga skubi psichologinė, teisinė pagalba. Taip pat ir prevencinės priemonės, t.y. mokymai, seminarai, informacijos skaida apie įstatymus.

Paslaugų poreikį smurtą patiriančiams asmenims patvirtina prašančiųjų pagalbos smurtą patiriančių asmenų skaičius, kurie kreipiasi į MVIC, policiją.

MVIC per metus suteikiama įvairi teisinė, psichologinė pagalba, informacija apie institucijas, galinčias padėti asmenims sprendžiant socialines ir kitas problemas, susijusias su smurto prevencija privačioje erdvėje. Į MVIC kasmet kreipiasi nuo 150 iki 200 asmenų.

2011 metais MVIC suteikė konsultavimo- informavimo ir kitas paslaugas 168 asmenims:

- 4 asmenims surastos laikino apgyvendinimo vietos,

-17- kai asmenų suteikta pagalba maistu,

-19-kai pirmo būtinumo daiktais.

Į MVIC dėl smurto privačioje erdvėje kreipėsi 107 asmenys (iš 168 asmenų):

- 54- smurtavo sutuoktiniai, 33- sugyventiniai, 16- išsituokę, 4 atvejai- smurtavo vaikai, anūkai prieš mamas, seneles.

Iš jų patyrė:

- 93 proc. fizinį- psichologinį smurtą, 3 proc.- seksualinį- fizinį- psichologinį, 4 proc.- ekonominių- psichologinių.

Suteiktos paslaugos:

- 38 asmenims suteiktos individualios psichologo paslaugos,
- 27 asmenys dalyvavo grupiniuose psichologo užsiėmimuose,
- 107 asmenims suteiktos pirminės teisinės ir psichologo paslaugos,
- 14- kai asmenų MVIC tarpininkavo, atstovavimo teismuose, kitose valstybinėse institucijose,
- 32 asmenims suteikta intensyvi krizių įveikimo pagalba.

Kartu su Šiaulių VPK prevencijos skyriaus pareigūnais lankytos šeimos, kuriose vyksta smurtas.

3.2. Projekto tikslas:

3.2.1. Pagrindinis projekto tikslas- formuoti visuomenėje nuostatas, kad smurtas- grubus žmogaus teisių pažeidimas ir jis neturi būti toleruojamas.

3.2.2. Gerinti teikiamų paslaugų smurtą patiriantiems asmenims kokybę ir prieinamumą.

3.2.3. Teikti psichologinę pagalbą smurtaujantiems asmenims.

3.3. Projekto uždaviniai:

3.3.1. teikti smurtą patiriantiems asmenims didesnės apimties ir kokybiškas paslaugas,

3.3.2. sustiprinti valstybinių institucijų ir NVO bendradarbiavimą, teikiant socialines paslaugas smurtą patiriantiems asmenims bei vykdyti tarpinstitucinę koordinacinę veiklą,

3.3.3. vykdyti prevencines- edukacines priemones, keičiant visuomenės nuostatas į smurtą kaip netoleruotiną reiškinį,

3.3.4. išplėsti Šiaulių regione NVO organizacijų, teikiančių konsultavimo paslaugas smurtą patiriantiems asmenims, tinklą,

3.3.5. parengti ir išplatinti informaciją visuomenėje bei Šiaulių VPK apie MVIC teikiamas paslaugas smurtą patiriantiems asmenims,

3.3.6. siekti moters ir šeimos gerovės, kaip pagrindo, sukuriant darnią ir pilietišką visuomenę.

3.4. Sprendimo būdai:

Siekiant išplėsti teikiamų paslaugų smurtą patiriantiems asmenims apimtį, pagerinti teikiamų paslaugų kokybę 2011 metais MVIC vykdė:

3.4.1. smurto prevencinę veiklą visuomenėje, pasitelkiant Šiaulių miesto ir Šiaurės Lietuvos regiono žiniasklaidos priemones (TV, radijas, spauda),

3.4.2. bendradarbiavo su regiono valstybinėmis institucijomis ir moterų NVO dėl informacijos sklaidos, apie MVIC teikiamas paslaugas smurtą patyrusiems asmenims,

3.4.3. smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims tarpininkavo ir atstovavo valstybinėse institucijose,

3.4.4. vykdė trumpalaikę socialinę globą, pasitelkiant valstybinių institucijų socialinius darbuotojus, PK pareigūnus, savanorius,

3.4.5. organizavo psichologinę pagalbą pavieniems asmenims ir grupėms, nukentėjusiems nuo smurto,

3.4.6. vykdė smurto prevenciją jaunimo tarpe, organizuojant seminarus, mokymus, paskaitas, apskritus stulius, debatus,

3.4.7. pravedė mokymai NVO savanoriams apie smurtą patyrusiems asmenims teikiamą pirminę pagalbą, jos ypatumus.

3.5. Priemonės:

3.5.1. surengtos 3 konferencijos temomis „Būti žmogumi- reiškia būti atsakingu“, „Asmenybės reikšmė ir lygių galimybių įgyvendinimas“, „Teisė gyventi be smurto“. Konferencijose dalyvavo NVO, specialistai ir Šiaulių universiteto studentai.

3.5.2. surengti 2 seminarai- susitikimai „Padėti sau geriausiai galima padedant kitiems“. Po šių mokymų prie MVIC įsteigta SAVITARPIO PAGALBOS GRUPĖ. Moterys, patyrusios smurtą, susitinka su kitomis moterimis, kurios išgyveno panašias patirtis. Visos grupės narės yra lygiateisės- tai yra duodančios ir gaunančios pagalbą. Jos kalba, diskutuoja, dalinasi patirtimi. Buvo aptarta Judith Lewis Herman knyga „Trauma ir išgyjimas“. Esant poreikiui diskusijose dalyvauja ir psichologė.

3.5.3. Šiaulių universiteto (ŠU) socialinės gerovės ir negalės bei socialinių mokslų fakultetų studentai ir miesto gimnazijų moksleiviai, kaip savanoriai, dalyvauja mūsų organizacijos veikloje. 2011 metais MVIC parengė dvi anketas: „*Smurtas prieš moteris. Ką apie tai manote?*“ ir „*Moksleivių nuostatos į smurtą prieš moteris*“. Rengiant anketas konsultavomės su socialinių mokslų katedros prof. J. Ruškumi.

ŠU studentės anoniminę apklausą vykdė Šiaulių mieste ir Šiaulių regione.

Šių anketų- apklausų tikslas buvo išsiaiškinti įvairaus amžiaus, išsilavinimo, šeimyninės padėties žmonių nuostatas į fizinį, psichologinį, ekonominį smurtą prieš moteris IR kitoje anketoje- moksleivių nuostatas į smurtą prieš moteris. Kiekvienoje apklausoje dalyvavo daugiau kaip 200 respondentų, santykių maždaug 50 ir 50 proc. pagal lytį.

Apibendrinant apklausą „*Smurtas prieš moteris. Ką apie tai manote?*“ tiek moterų, tiek vyrų nuostatos buvo kategoriškos- joks smurtas prieš moteris yra negalimas, o smurtautojas už šią veiką turi susilaukti atsakomybės.

Anketoje „*Moksleivių nuostatos į smurtą prieš moteris*“ moksleiviai taip pat teigė, jog smurtas prieš moteris yra nusikaltimas. Klausimas apie smurto apraiškas prieš moteris žiniasklaidoje, TV, kitose viešose informacijose moksleiviai atsakė, jog smurto, agresijos temomis būtų kuo mažiau rašoma ir rodoma.

3.5.4. Surengta 13 informacinių renginių- pristatymų. Tai:

- atvirų durų diena. Dalyvavo Šiaulių VPK prevencijos skyriaus atstovė, psichologė, Vilniaus universiteto teisės fakulteto IV kurso studentai. Atėjusiems interesantams pristatėme smurtas privačioje erdvėje įstatymą, suteikėme psichologinę, teisinę informaciją, susijusią su smurtu,
- informacija apie MVIC teikiamas paslaugas buvo išspausdinta „Šiaulių naujienos“, „Šiaulių kraštas“, „Ekspres kontaktas“ laikraščiuose,
- šiuose laikraščiuose ne tik pateikiama informacija apie „Moterų veiklos inovacijų centras“ veiklą- laikraščių žurnalistai, TV korespondentai kviečiami dalyvauti renginiuose, apie vykstančius renginius rodo TV, rašo spauda. Laikraščių straipsniai yra archyvuojami MVIC,
- išleistas informacinis plakatas ir kortelė „Gyvenimas be smurto- mūsų teisė“,
- surengtos 3 televizijos laidos „Tolerancija ir pagarba žmogui- prigimtinė teisė ir pareiga“ ir dviejų dalių laida „Gyvenimas be smurto- mūsų teisė“. Visos laidos įrašytos į CD,
- „Saulės radijas“ tiesioginiame eteriye pristatytas MVIC vykdomas projektas, teikiamos paslaugos bei smurtas artimoje aplinkoje įstatymas,
- kartu su Šiaulių VPK vykdėme prevencinę priemonę- lankėme šeimas, kuriose buvo smurtas. Apsilankymų metu bendrauta su šių šeimų nariais, aiškintos smurtinio elgesio pasekmės bei įstatymuose numatyta atsakomybė. Pateikta informacija apie MVIC vykdomus prevencinius projektus, galimybes pasinaudoti organizacijos teikiama psichologo pagalba, mokymais, seminarais, kitais renginiais.

- MVIC kasmet aktyviai dalyvauja minint tarptautinę kovos su smurtu prieš moteris dieną (lapkričio 25- gruodžio 10 d.).

2011 metais dalyvaujant šioje akcijoje į smurtą norėjome pažvelgti jaunimo akimis.

Todėl 14- 18 metų miesto moksleiviams rengėme apskrito stalo diskusijas „Tolerancija ir pagarba žmogui- prigimtinė teisė ir pareiga“. Du mėnesius kiekvieną pirmadienį rinkdavomės ir kalbėdavome, diskutuodavome šia tema. Pirmuosiuose susitikimuose vaikai jautėsi nedrąsiai. Vėliau matėme, kad moksleiviams šios temos yra aktualios. Vaikai kalbėjo pavyzdžiais ir savo patirtimi, ieškojo priežasčių bei atsakymų, kodėl vyksta smurtas. Po šių diskusijų vaikų kino mėgėjų klubo nariams pasiūlėme sukurti filmą.

MVIC iniciatyva ir lėšomis buvo sukurti 2 trumpametražiniai filmai „Kalbėkime apie smurtą prieš moteris“ ir „Aš- prieš smurtą“. Patys vaikai kūrė scenarijų, buvo aktoriais, lankėsi darželiuose, kalbino vaikučius (su tėvelių ir darželio administracijos sutikimu).

Šiuos filmus pristatėme dviem konkursams. Viename iš jų, Lietuvos mastu rengiamame kasmetiniame moksleivių konkurse „Rodom“ abiem filmams buvo skirtos nominacijos. Tai „Už puikią meninę išraišką ir kasdienybės autentiškumą“ ir „Už jautrios temos atskleidimą“.

Filmai įrašyti į CD.

3.5.6. Tarptautinei žmogaus teisių dienai Šiaulių universiteto socialinių mokslų fakulteto studentams surengėme diskusiją „Esi laisvas tiek, kiek atsakingas“.

3.5.7. Šiaulių senelių namuose organizavome renginį tema „Žmogaus teisė- ori ir pagarbti senatvė“. Seneliai dalinosi savo gyvenimiška patirtimi, o Šiaulių S.Sondeckio menų mokyklos moksleiviai surengė koncertą. Tai buvo šilta, graži skirtingų kartų bendravimo popietė.

Tai darome nuo 2005 metų. Taip pat lankome, globojame, teikiame pagalbą vienišiams seneliams, sunkiai sergantiems vaikams. Rengiame gerumo akcijas, kurios skirtos mažinti socialinę atskirtį, skatinti atjautą, savanorystę.

3.5.8. Vykdyti mokymai „Būkime atsakingi“, tikslu supažindinti žmones su jų teisėmis. Dalyvavo įvairių institucijų specialistai.

3.5.9. MVIC prisidėjo organizuojant ir dalyvavo kaip pranešėjai apskrito stalo- debatų diskusijoje „Ar skyrybos- išeitis?“. Debatuose dalyvavo ŠU humanitarinių ir edukologijos fakultetų studentai, MVIC narės ir savanorės, miesto visuomenė.

3.5.10. MVIC kasmet, gegužę, mini tarptautinę šeimos dieną. Renginių tikslas- šeimos, kaip institucijos stiprinimas, skirtingų kartų bendravimas. Renginiuose dalyvauja, prisistato įvairių socialinių galimybių kolektyvai, klubai, organizacijos. Renginiai skirti miesto visuomenei.

3.5.11. MVIC iniciatyva ketvirti metai renkame „Metų šiaulietė“. Šios nominacijos tikslas- pagerbti ir įvertinti moteris, kurios per „Metų šiaulietė“ rinkimų metus padarė daugiau nei joms priklausė pagal profesiją ar pareigas, savo asmeniniu indėliu prisidėjo prie Šiaulių miesto garsinimo mokslo, kultūros, švietimo, sporto, socialinio vystymo bei kitose srityse, už aktyvią visuomeninę veiklą ir indėlį, ugdant pilietiškumą, gerumą, filantropiją visuomenėje. Ši šventė tradiciškai vyksta kovo 8-ąją, minint tarptautinę moterų solidarumo dieną.

3.5.7; 3.5.8; 3.5.9; 3.5.10; 3.5.11 praversti renginiai- tai taip pat prisideda prie smurtas artimoje aplinkoje prevencijos.

3.6. Vykdyto traukė:

2011 m. vykdytas projektas „Moteryų veiklos inovacijų centro“ ir atsakingų institucijų bendradarbiavimas, teikiant socialines paslaugas smurto aukoms privačioje erdvėje“ yra tęstinis, pradėtas vykdyti nuo 2008 metų.

Vykdytos veiklos pasiteisino, bus tęsiamos ir 2012 metais.

3.7. Dalyvaujančių renginiuose skaičius:

3.7.1. MVIC rengtuose konferencijose, seminaruose, mokymuose ir kituose viešuose renginiuose dalyvavo daugiau kaip 2000 asmenų.

3.7.2. Informacinėse kampanijose t.y. televizijos ir radijo laidos, kurios matomos bei girdimos visame Šiaulių ir Šiaurės Lietuvos regione, lankstinukų ir kortelių platinimas Šiaulių Vyriausiojo policijos komisariato skyriuose- ši informacija pasiekė nuo 10 000 iki 20 000 žmonių.

3.8. Projekto tikslinė grupė:

3.8.1. Asmenys, patiriantys smurtą

3.8.2. NVO ir valstybinių institucijų specialistai.

3.9. Projekto įgyvendinimo dalyviai ir partneriai:

3.9.1. Šiaulių universiteto bendruomenė

3.9.2. Šiaulių miesto gimnazijų, mokyklų moksleiviai

3.9.3. Šiaulių VPK

3.9.4. Šiaulių miesto ir regiono valstybinės institucijos

3.9.5. Šiaulių miesto ir Šiaulių regiono NVO

3.10. Projekto vykdymo vieta:

3.10.1. Projektas vykdomas Šiaulių mieste

3.10.2. Šiaulių regione

3.11. Projekto šamata:

3.11.1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lėšos- 28 940,00 Lt

3.11.2. Projekto vykdytojo lėšos- 6 000 Lt.

3.12. Vykdytojai:

3.12.1. Salomėja Jasudienė- Asociacija „Moteryų veiklos inovacijų centras“ (MVIC) direktorė, NVO veikloje nuo 1999 m., aukštasis, pedagogė,

3.12.2. Julija Adomavičienė- MVIC narė, NVO veikloje nuo 2006 m., aukštasis, ekonomistė,

3.12.3. Sonata Bružaitė- MVIC savanorė, NVO veikloje nuo 2010 m., aukštasis, teisininkė,

3.12.4. MVIC savanoriai.

3.13. Projekto rezultatai:

3.13.1. vykdam socialinius- prevencinius projektus MVIC pastebi visuomenėje vykstančius tam tikrus pokyčius, tai yra moterys tampa aktyvesnės ir savarankiškesnės, labiau pasitikinčios savimi ir NVO teikiama pagalba bei paslaugomis (kalbame apie moteris, patyrusias smurtą),

3.13.2. bendradarbiavimas su atsakingomis institucijomis, specialistais, savanoriais bei informacijos apie įstatymą smurtas privačioje erdvėje sklaida žiniasklaidoje, viešose info erdvėse prisideda prie teigiamų pokyčių visuomenėje. Smurtautojas, matydamas, kad smurtas visuomenėje nėra toleruojamas, privalo laikytis įstatymų ir moralės,

-3.13.3. MVIC nuomone efektyviai spręsti smurto problemas gali PREVENCIJA, kuria užkertamas kelias smurto atsiradimui. Prevencija- tai yra mokymai, seminarai, kurie padėtų keisti gyvenimo

būdą, bendro gyvenimo kultūrą, atsakingumą, pagarbą vienas kitam. Prevencija turi būti vykdoma šeimose, vaikų ugdymo- mokymo įstaigose, universitetuose.

3.14. Dalyvavimas kitų organizuotuose renginiuose, įskaitant tarptautinius:

3.14.1. JCI Lietuva nacionalinis kongresas, Šiauliai

3.14.2. „Apsauga nuo smurto artimoje aplinkoje“, LR Seimas, Vilnius

3.14.3. „Efektyvumo, siekiant mažinti smurtą artimoje aplinkoje, paieškos: smurtinio elgesio keitimo svarba“, Kaunas

3.14.4. „Smurto artimoje aplinkoje įstatymo projekto įgyvendinimas“, Klaipėda, Tauragė

3.14.5. JAV ir Lygių galimybių organizuotas seminaras „Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo projektas- privalumai ir trūkumai“, LR Seimas, Vilnius

3.14.6. „Lytis, šeimos politika ir darbas šiaurės šalyse“, Vilnius

3.14.7. „Specializuotų pagalbos centrų veiklos modelio pristatymas“, Kaunas

3.14.8. „Vystomasis bendradarbiavimas: NVO vaidmuo ir darni plėtra“, Šiauliai

3.14.9. „Mokymai savanorišką veiklą plėtojančioms organizacijoms“, Šiauliai.

4. Projekto atitiktis kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punkte.

4.1. Projektu buvo siekiama smurtą artimoje aplinkoje spręsti prevencija

4.2. Į smurto prevenciją įtraukti kuo daugiau jaunimo, visuomenės.

SADM finansuojami projektai prisideda prie MVIC teikiamų paslaugų kokybės gerinimo ir jų plėtos. Ypač svarbi informacijos sklaida visuomenėje.

Asociacija „Moterų veiklos inovacijų centras“
direktorė

Salomėja Jasudienė

Projekto vykdytojai:

Julija Adomavičienė

Sonata Bružaitė

Nijolė Šavelskienė